

Види са че бѣдѣщій-тъ тогава още подвижникъ не излѣзалъ отъ хилендаръ неогласенъ въ вѣра-та на бѣдеще-то на свой-тъ народъ и безъ богатъ запасъ отъ народно чувство, на кое-то най-обиленъ разсадникъ по това врѣме билъ той, реченний-тъ манастиръ, и това са разбира най-добрѣ отъ слѣдствия-та на сношения-та му съ бивши-тъ тамо учени Българи, извѣстни-тъ послѣ личности, Докторъ Ю. Селиминский, днешний-тъ Свето-Пловдивский, братъ му Д-ръ К. Мишайковъ и Д-ръ Ст. Чомаковъ. Като ученикъ и послѣдователъ на Отецъ Паисиева-та школа, Ил. Михайловский успѣлъ вхѣтрѣ въ сама-та столица на Гърция да огласи въ народно сѣзнание и да кали въ народно чувство тѣзи свои сѣотечественници и сѣученици, кои-то въ качество-то на гърци били дошли да свѣршатъ грѣцко-то учение и да станатъ свѣршенни гърци, а по негово вдѣхновение излѣзли свѣршенни Българи и добри патриоти.

На 1841 Ил. Михайловский дошелъ отъ Гърция въ Цариградъ и тука въ голѣмо-то грѣцко народно училище, иначе куручешменско наричано, слушалъ богословски науки до 1844. Но вмѣсто да мине въ станъ-тъ на Гърци-тъ, по своекористни сѣображения, както мнозина други прѣди него и послѣ, той напротивъ прѣдпочелъ да заяви отрицателно-то си отъ този пѣтъ направление и да заяви свои-тъ въ служение на народъ-тъ си прѣдначертания. Въ това време той прѣвелъ и издаде на бѣлгарски така наричанно-то Платоново Богословие, на кое-то въ край-тъ приложилъ и онази пѣрва и забѣлѣжителна по бѣлгарско-то правописание статия. Съ това си дѣло той обѣрна на себе си за пѣрвъ пѣтъ внимание-то на Грѣцка-та патриархия.

Още повече обѣрна върху си внимание-то на Грѣцка-та патриархия Иларионъ, като го забѣлѣжиха че бѣше са сближилъ и влѣзалъ въ сношение съ обявений-тъ вечъ нейнъ противникъ, Отца Неофита Бозвели, кой-то избѣгналъ отъ понапрѣжне-то си въ Св. Горѣ заточение, нахождаше са по това време въ Цариградъ и слѣдуваше пакъ явно да проповѣдува между Българи-тъ свои-тъ за Бѣлгарщина-та идеи. Да утѣсняватъ мѣчителя е свойственно на доблественни-тъ души.

Племенний-тъ Бозвели обхождаше всички-тъ крайща на Цариградъ да тѣрси Българи-тъ да имъ проповѣдува, и едни наставляваше съ кротость, а на други са караше и строго ги гадяше за тѣхно-то въ гърцизмъ-тъ кѣснение, за равнодушие-то и малодушие-то имъ въ заяwienie на народноста си. Укоритѣ му врѣзъ патриархия-та и въобще врѣзъ грѣцко-то духовенство биваха дори отвратителни по нѣкога. Но придружа-